

Dosarul nr. 3ra-1356/18

Prima instanță: Jud. Chișinău, sediul Centru (jud. C. Roșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Clima, E. Palanciuc, A. Malî)

ÎNCHEIERE

21 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul:
judecătorii:

Svetlana Filincova
Dumitru Visternicean
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Graur împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea încălcării dreptului la examinarea cererii prealabile, obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului-șef al secției din cadrul Procuraturii Generale, ținând cont de majorarea salariului procurorului,

împotriva deciziei din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 5 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 14 septembrie 2017 Dumitru Graur, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea încălcării dreptului la examinarea cererii prealabile, obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului-șef al secției din cadrul Procuraturii Generale, ținând cont de majorarea salariului procurorului.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, activează în organele procuraturii din anul 1993, având o vechime în muncă de procuror peste 20 de ani. Începând cu data de 14 aprilie 2008, fiind în funcție de procuror-șef al secției din cadrul Procuraturii Generale, la atingerea vârstei de 50 ani, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, în mărime de 80 % din salariu mediu lunar, potrivit funcției deținute, pensie pe care o primea regulat, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei, la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu. Cuantumul pensiei i-a fost calculat și ulterior, recalculat în mărime de 80 % din salariu mediu lunar potrivit funcției deținute, cu recalcularea acestuia la fiecare majorare a salariului mediu lunar al procurorului în funcție.

A menționat că, a dobândit dreptul de recalculare a pensiei la majorarea salariului de funcție al procurorului în exercițiu începând cu 14 aprilie 2008 și a utilizat acest drept până la sfârșitul anului 2011, când Casa Națională de Asigurări Sociale, din motive neîntemeiate, nu a efectuat recalcularea pensiei, lipsindu-l pe reclamant de dreptul dobândit în anul 2008 - an de recalculare a pensiei, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 1 aprilie a fiecărui an.

În opinia reclamantului organele de asigurări sociale i-au încălcat grav dreptul la proprietate (pensie), dobândită anterior licit, prin aplicarea obligatorie pentru procurorii pensionați a principiului recalculării pensiei la majorarea ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție. Astfel, încât la data de 17 iulie 2017 s-a adresat cu cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale, întru restabilirea sa în dreptul de a beneficia de principiul recalculării pensiei, în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție, potrivit prevederilor Legii nr. 37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2005 și articolului XXIX din Legea nr. 152 din 1 iulie 2016 pentru modificarea și completarea actelor legislative. La 11 august 2017 Casa Națională de Asigurări Sociale, i-a expediat răspunsul nr. G-1332/17 din 11 august 2017, prin care a refuzat admiterea cerințelor înaintate, argumentând că, în conformitate cu prevederile art. 33 al Legii din 14 octombrie 1998, recalcularea pensiei se efectuează în cazul apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc pînă la acordarea drepturilor la pensie, și respectiv, temei legitim de a recalcula pensia ca procuror din salariul majorat al procurorilor în exercițiu, nu este.

Dumitru Graur a afirmat că, la examinarea cerințelor prealabile, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a determinat corect raportul juridic, nu a luat în considerare circumstanțele importante pentru soluționarea litigiului. Astfel, a arătat că, potrivit prevederilor Legii nr. 902 din 29 ianuarie 1992 cu privire la Procuratură, Legii nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la procuratură (ajustată la Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului), Legea nr.294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, în calitate de procuror în demisie, deține dreptul la toate înlesnirile, garanțiile, recompensele și suplimentele prevăzute pentru judecători. De aceleași stipulări prevăzute în Legea nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură, și Legea nr.294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, s-au bucurat și procurorii, fapt, de care a beneficiat reclamantul. Procurorii pensionați pînă la adoptarea Legii nr.118 din 14 martie 2003, primeau pensiile potrivit prevederilor Legii nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului. Atât Legea nr.294 din 25 decembrie 2008 cu privire la procuratură, cât și cele anterioare (din 1992 și 2003) asigura reglementarea garanțiilor sociale, una din ele fiind acordarea pensiei procurorului ca entitate de demnitate publică, la o anumită vârstă - 50 ani (în cazul reclamantului 14 aprilie 2008), cu respectarea obligatorie a principiului de recalculare a pensiei la fiecare creștere ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție. În acest context, Curtea Constituțională, prin hotărârea nr. 4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor procuraturii funcționarilor publici, a decis că, stipulările legii privind stabilirea unor garanții materiale ale independenței procurorilor, judecătorilor trebuie să corespundă înaltului statut de persoane cu demnitate publică. Aceiași instanță de jurisdicție constituțională, a indicat și

pentru viitor organelor cu drept de inițiativă legislativă, că, la adoptarea unei legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, procurorului.

Reclamantul a opinat că, prin acțiunile Casei Naționale de Asigurări Sociale i-a fost încălcat dreptul obținut anterior intrării în vigoare a noilor reglementări legale, și anume dreptul de a beneficia de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, ca rezultat fiind-i încălcat și dreptul la proprietate protejat de art. 46 din Constituția Republicii Moldova și art. 1 al Protocolului 1 Adițional la CEDO.

În urma concretizării cerințelor reclamantul a solicitat recunoașterea ilegalității deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-1332/17 din 11 august 2017; repunerea în dreptul lezat și obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă, începând cu data de 1 ianuarie 2013, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului-șef al secției din cadrul Procuraturii Generale.

Prin hotărârea din 5 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Graur Dumitru a fost admisă integral. S-a recunoscut ca fiind neîntemeiat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-1332/17 din 11 august 2017. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze lui Graur Dumitru recalcularea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului-șef al secției din cadrul Procuraturii Generale, ținând cont de majorarea salariului procurorului, începând cu data de 1 ianuarie 2013.

Prin decizia din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 5 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La data de 10 iulie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel din următoarele considerente. La adoptarea soluției instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, a aplicat eronat normele de drept material și procedural. La fel și instanța de fond nu a aplicat prevederile art. 46 alin.(1) din Legea nr.780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, care prevede că, actul legislativ produce efecte juridice numai în timpul cât este în vigoare și nu poate fi retroactiv sau ultraactiv.

În drept, recurentul și-a întemeiat cererea de recurs pe dispozițiile art. 429-431, 432 alin.(2)lit. c), 434, 445 alin. (1) lit. b din Codul de procedură civilă.

Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 25 aprilie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la data de 10 iulie 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, completul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi

conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Visternicean

Nicolae Craiu